



Олена Юрїївна ДИМІНСЬКА,

кандидат юридичних наук,
молодший науковий співробітник лабораторії з проблем адаптації
цивільного законодавства України до стандартів ЄС
Науково-дослідного інституту приватного права і підприємництва
імені академіка Ф. Г. Бурчака
Національної академії правових наук України (м. Хмельницький),
chernyack.lena@gmail.com

УДК 347.122: 366.01 (477+4)

ОСОБЛИВОСТІ ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ШКОДУ, ЗАВДАНУ ДЕФЕКТОМ У ПРОДУКЦІЇ, ЗА ЗАКОНОДАВСТВОМ УКРАЇНИ ТА ЄС

Досліджується питання визначення підстав та порядку відшкодування шкоди, завданої дефектом у продукції. Визначено особливості дефекту в продукції порівняно з недоліком продукції. З'ясовано особливості правового регулювання відшкодування шкоди, завданої дефектом у продукції в Європейському Союзі. Розкривається сутність та доцільність визначення вини виробника. Також відображено специфіку визначення споживача, користувача, а також потерпілого у відносинах із відшкодування шкоди, завданої дефектом у продукції. Визначено диференціацію дефектів у продукції на дефекти виробництва, розробки, дефекти в інструкціях і попередженнях. Доведено, що для відшкодування вказаної шкоди потерпілому необхідно довести наявність шкоди, дефекту продукції і зв'язку між дефектом продукції і заподіяною шкодою, а не саму вину виробника. Наголошується, що виробник зобов'язаний вводити в обіг продукцію, яка не тільки відповідає встановленим вимогам (стандартам), але й робить неможливим виникнення шкоди в результаті її правильного використання (відсутність дефекту).

Ключові слова: захист прав споживачів, дефект у продукції, шкода, відповідальність.

Проблема цивільно-правової відповідальності за шкоду, завдану дефектом у продукції, виникла і загострилася у зв'язку з науково-технічним розвитком і збільшенням обсягів виробництва. Оскільки розвиток масового виготовлення різноманітної продукції супроводжується стрімким зростанням ризику шкоди, завданої споживачу в результаті придбання продукції, яка не володіє необхідними споживчими властивостями або навіть завдає шкоди власне споживачу чи його майну, значно збільшилася кількість випадків спричинення шкоди, завданої дефектом у продукції.

У зв'язку із цим, в Україні було прийнято Закон України "Про відповідальність за шкоду, завдану внаслідок дефекту в продукції" (далі — Закон № 3390-IV) [1], метою якого було запровадження дієвих механізмів захисту прав споживачів у названій сфері. Однак прийняття цього акта поставило тільки більше додаткових питань щодо можливості реального захисту прав споживачів, які пов'язані із визначенням поняття дефектної продукції, підстав цивільно-правової відповідальності за таку шкоду, а також щодо обсягу та розміру відповідальності продавця (виробника, виконавця).

Питанням захисту прав споживачів у цілому, а також особливостям цивільно-правової відповідальності за шкоду, завдану дефектом у продукції, присвячено значну кількість наукових праць. При цьому слід визначити, що більшість досліджень



присвячені здебільшого коментуванню чинного законодавства [2, с. 687; 3], висвітленню окремих проблем [4, с. 76; 5; 6, с. 146–152; 7, с. 790–792; 8, с. 88–96, 9; 10; 11]. Разом із тим всебічному аналізу цивільно-правової відповідальності за шкоду, завдану дефектом у продукції, на сьогодні не було приділено достатньої уваги.

Закон № 3390–IV регулює відносини у зв'язку з відповідальністю за шкоду, завдану внаслідок дефекту продукції, яка введена в обіг в Україні. Вказаний нормативний акт майже в повному обсязі містить положення Директиви Ради ЄС “Про уніфікацію правових та адміністративних норм про відповідальність виробників за дефектну продукцію” № 85/374 ЄЕС від 25 липня 1985 р. [12]. До його прийняття відносини між виробником і споживачем з відшкодування шкоди регулювалися в основному Цивільним кодексом України [13] та Законом України “Про захист прав споживачів” [14] (далі — Закон № 1023–ХІІ).

Комісією ЄС наприкінці 1993 р. було розроблено Зелену книгу [15] з пропозиціями гармонізації вимог, що містяться в законах країн-членів ЄС, з використання післяпродажних гарантій. Ці пропозиції серед іншого стосувалися уніфікації поняття дефекту на основі поняття про дефект відповідності товару законним очікуванням споживача. Це очікування повинно оцінюватися з урахуванням всіх супутніх договорів купівлі-продажу обставин, зокрема положень договору, умов надання та передачі товару, ціни, маркування, реклами (або будь-якої інформації про товар), його призначення і т.д. Законні очікування споживача можуть поширюватися на якість, кількість, ідентичність, склад, походження, спосіб використання товару, спосіб і дату виробництва. Також основне завдання ЄС у цій сфері — покласти безпосередню відповідальність перед кінцевим споживачем за дефекти виробництва, крім продавця, і на виробника, виходячи з того, що споживач тільки від нього може вимагати заміни або виправлення товару.

На нашу думку, потребують дослідження окремі поняття, викладені у Законі № 3390–IV. Так, відповідно до ст. 1 вказаного Закону продукцією визнається будь-яке рухоме майно, в тому числі готова продукція, сировина та комплектувальний виріб, а також майно, яке є складовою частиною іншого рухомого або нерухомого майна. Також за визначенням закону до змісту продукції входить електроенергія. У свою чергу, відповідно до Закону № 1023–ХІІ продукцією є будь-який виріб (товар), робота чи послуга, які виготовляються, виконуються чи надаються для задоволення суспільних потреб. Отже, поняття “продукція”, яке застосовується в Законі № 3390–IV, є вужчим, а тому вимоги щодо відшкодування шкоди, заподіяної внаслідок неякісно наданих послуг або виконаних робіт, в межах цього Закону не можуть бути висунуті.

Стаття 16 Закону № 1023–ХІІ (яка зараз викладена в новій редакції) попереджала, що шкоду, заподіяну життю, здоров'ю або майну споживача дефектною продукцією або продукцією неналежної якості, підлягає відшкодуванню в повному обсязі. Разом з тим визначення дефектної продукції вказаний Закон не містить, тому споживач, дійсно, міг вимагати відшкодування тільки у разі придбання ним продукції неналежної якості. Під поняттям належної якості товару, роботи або послуги Закон № 1023–ХІІ розуміє таку властивість продукції, яка відповідає вимогам, встановленим для цієї категорії продукції у нормативно-правових актах і нормативних документах, та умовам договору із споживачем. Таким чином, щоб отримати відшкодування, споживач повинен був довести невідповідність якості продукції встановленим вимогам або умовам договору. Якщо така невідповідність не встановлювалась, то підстав для відшкодування відповідно не виникало.

До прийняття Закону № 3390–IV Міністерством юстиції України у листі від 18 квітня 2006 р. № Г–8857–19 [16] було запропоновано визначати дефект продукції через зіпсованість чи пошкодження товару, використання якого неможливе або неприпустиме відповідно до його цільового призначення. У цьому значенні поняття дефекту в продукції, а також поняття неналежної якості продукції ототожнювались. Таке визначення вважаємо невиправданим, зважаючи на те, що ключовою для визнання продукції дефектною є не наявність у ній шкідливих для споживача недоліків, а те, що її використання призводить до заподіяння шкоди життю, здоров'ю або майну споживача.



Законом № 3390–IV визначається поняття дефектної продукції як продукції, яка не відповідає рівню безпеки, на який споживач або користувач має право розраховувати, зважаючи на обставини, пов’язані з розробкою, виробництвом, обігом, транспортуванням, зберіганням, встановленням, технічним обслуговуванням, споживанням, використанням, знищенням (утилізацією, переробкою) цієї продукції.

У свою чергу, безпека, згідно зі ст. 1 Закону № 1023–XII, є відсутністю будь-якого ризику для життя, здоров’я, майна споживача і навколишнього середовища при звичайних умовах використання, зберігання, транспортування, виготовлення й утилізації продукції. Як видно, поняття дефектної продукції значно ширше, ніж поняття продукції неналежної якості. Отже, потерпілий має право на відшкодування шкоди вже у тому випадку, коли продукція, незважаючи на її відповідність певним стандартам та умовам договору, виявилася небезпечною і завдала шкоди його здоров’ю або майну.

Поняття дефекту необхідно також відрізнити від поняття несправності. Останнє, на нашу думку, може бути притаманним лише товару або ж виконаній роботі і не охоплює поняття послуг. Перебуваючи в несправному стані, товар може мати один або кілька дефектів. Як правило, термін “дефект” застосовується при встановленні факту виходу товару з ладу, порушення його нормальної експлуатації в результаті порушення технології його виготовлення, конструкторської помилки, тобто за умови відсутності вини покупця (користувача). Термін “несправність” застосовують при використанні, зберіганні та транспортуванні певних товарів. Так, словосполучення “характер несправності” означає неприпустиму зміну у товарі, який до виходу його з ладу було справним. Несправність, на відміну від дефекту, може бути викликана і дією (бездіяльністю) покупця (користувача), наприклад, порушенням правил експлуатації товару та (або) порушенням умов зберігання.

Також необхідно термін “дефект” відрізнити від терміна “відмова”. Відмовою необхідно визнавати подію, яка полягає в порушенні працездатності товару, який до виникнення такої відмови був працездатним. Відмова може виникнути в результаті наявності у виробі одного або декількох дефектів, але поява дефектів не завжди означає, що виникла відмова, тобто товар став непрацездатним.

Інакше кажучи, визначення наявності у продукції недоліку і визначення цього недоліку як істотного необхідне для визначення обсягу вимог, які може висувати споживач до продавця (виробника, виконавця), щоб отримати продукцію належної якості або повернути кошти, сплачені за неякісну продукцію. А встановлення факту наявності дефекту в продукції необхідне для визначення шкоди, завданої цією продукцією.

Необхідно також відзначити, що поняття продукції неналежної якості охоплює продукцію, яка має недолік чи істотний недолік (при цьому продукцією з істотним недоліком є така продукція, яка небезпечна для життя, здоров’я або майна споживача), а також дефектна та фальсифікована продукція. З таким твердженням погоджується також Пленум Верховного Суду України, визнаючи товаром неналежної якості такий товар, який не відповідає вимогам нормативних документів, умовам договору або вимогам, які до нього ставляться, наданій щодо нього виробником або продавцем інформації, а також проданий після закінчення строку його придатності або фальсифікований (п.п. 2 п. 9 Постанови Пленуму Верховного Суду України “Про практику розгляду цивільних справ за позовами про захист прав споживачів” [17]).

Доцільно також зазначити, що Законом № 3390–IV встановлено неможливість визнання продукції дефектною тільки у зв’язку із тим, що після її введення в обіг була введена продукція кращої якості. Така норма була спрямована на захист власне виробника продукції, однак можна припустити, що зміст цієї норми може бути нівельовано, зважаючи на відсутність чіткого переліку всіх елементів поняття рівня безпеки продукції.

Уваги заслуговує також і те, що в порядку, встановленому Законом № 3390–IV, захистом свої порушених прав щодо якості продукції наділені як фізичні, так і юридичні особи. Разом із тим Закон № 1023–XII споживачем визнає лише фізичних осіб. Питання про визнання юридичних осіб споживачами неодноразово ставало предметом наукових



дискусій, зокрема і виконаних автором цієї публікації [18, с. 6]. у зв'язку із чим ми відстоюємо позицію про доцільність внесення відповідних змін до Закону № 1023–ХІІ з метою визнання юридичної особи споживачем.

Законом № 3390–ІV введено в обіг також поняття потерпілого для правовідносин, які визначаються цим законом. Під поняттям “потерпілий” визначено споживача і користувача, яким завдано шкоду внаслідок дефекту в продукції. Якщо споживачем є фізична особа, яка купує, замовляє, використовує або збирається придбати чи замовити продукцію для особистих потреб, не пов'язаних з підприємницькою діяльністю або виконанням обов'язків найманого працівника, як це визначено ст. 1 Закону № 1023–ХІІ. Відповідно тільки така особа могла вважатися потерпілою від шкоди, то сьогодні постраждалим може бути також користувач — фізична особа, яка купує, замовляє, використовує продукцію для реалізації підприємницької діяльності або виконання обов'язків найманого працівника, або юридична особа, яка купує, замовляє, використовує таку продукцію.

Визначаючи суб'єктів відшкодування шкоди, завданої дефектом у продукції, необхідно зазначити, що за спричинення такої шкоди за ст. 7 Закону № 3390–ІV відповідальність несе виробник. Відповідно виробником визнається виробник готової продукції, сировини або комплектуючого виробу, складової частини продукції та будь-яка особа, яка, розміщуючи на продукції своє найменування, товарний знак чи іншу ознаку, заявляє про себе як про виробника. У випадку, коли продукція була виготовлена за межами України, відповідальність за неї несе будь-яка особа, яка ввезла на митну територію України продукцію з метою її продажу, передання в найм (оренду), лізинг або розповсюдження в будь-якій іншій формі в ході реалізації господарської діяльності. Важливим для встановлення особи виробника є включення в Закон № 3390–ІV вимоги до постачальника (продавця) повідомити протягом 30 днів потерпілому найменування та місцезнаходження виробника. У випадку ненадання такої інформації відповідальність за шкоду, завдану дефектом у продукції, буде нести сам постачальник (продавець).

Статтею п'ятої Закону № 3390–ІV закріплено право потерпілого на отримання інформації про продукцію. Особливу увагу слід звернути на право знати про час, коли продукцію було введено в обіг. Відповідно до ст. 1 Закону № 3390–ІV введення продукції в обіг є будь-яким першим платним або безоплатним постачанням продукції для її розповсюдження, споживання (використання) на ринку України. Введенням продукції в обіг визнаються дії суб'єкта господарювання, які спрямовані на виготовлення або ввезення на митну територію України продукції з метою її реалізації (ст. 1 Закону № 1023–ХІІ). Вказане визначення фактично позбавляє можливість споживача або ж користувача продукцією можливості визначення строку для відшкодування збитків, завданих дефектом у продукції, який ст. 11 Закону № 3390–ІV обмежується 10 роками з дня введення в обіг продукції. У зв'язку із викладеним, вважаємо необхідним внести відповідні зміни до Закону № 1023–ХІІ з метою узгодження досліджуваного поняття.

Раніше цей строк відповідно до ст. 16 Закону № 1023–ХІІ) відповідав встановленому строку служби (строку придатності), і тільки у випадку, якщо такий строк не був встановлений — протягом десяти років з дати введення в обіг такої продукції її виробником. Такий строк необхідно відрізнити від строку позовної давності, який становить три роки й обчислюється з дня, коли позивачу стало відомо або повинно було стати відомо про наявність шкоди, дефекту продукції та особу виробника. З викладеного можна зробити висновок, що, на відміну від порядку обчислення строку позовної давності за вимогами ЦК України, відлік якого починається з дня, коли особа довідалася або могла довідатися про порушення свого права або про особу, яка його порушила, строк позовної давності за Законом № 3390–ІV починається з моменту, коли потерпілому стало відомо про виробника, наявність шкоди, а також наявність дефекту.

Також необхідно зазначити, що шкодою за Законом № 3390–ІV є завдані внаслідок дефекту в продукції каліцтво, інше ушкодження здоров'я або смерть особи, пошкодження або знищення будь-якого об'єкта права власності, за винятком самої продукції, що має дефект. У свою чергу, відповідно до ст. 268 ЦК України вимоги до строків позовної



давності про відшкодування шкоди, завданої каліцтвом, іншим ушкодженням здоров'я або смертю, не поширюються. У зв'язку із цим, дискусійним є питання про можливість непоширення строку позовної давності на випадки, коли каліцтво, інше ушкодження здоров'я або смерть особи були спричинені дефектом у продукції.

Статтею 16 Закону “Про захист прав споживачів” у редакції, що діяла до 17 вересня 2011 р. [19], було визначено підстави звільнення виробника від відповідальності. З набранням чинності Закону № 3390–IV такий перелік підстав було розширено за рахунок того, що виробник не відповідає за шкоду, завдану дефектною продукцією, якщо дефект виник після введення виробником продукції в обіг, крім випадків, коли виникнення такого дефекту було зумовлено конструкцією чи складом продукції, а також не повинен нести відповідальність, якщо продукція була виготовлена чи розповсюджена виробником не в порядку здійснення ним господарської діяльності. У випадку, якщо шкода заподіяна як внаслідок дефекту продукції, так і з вини потерпілого або будь-якої особи, за яку потерпілий несе відповідальність відповідно до цивільного законодавства, відповідальність виробника може бути зменшена. Неможливим є зменшення розміру відповідальності виробника, якщо шкоду завдано як внаслідок дефекту продукції, так і внаслідок дій або упущень третьої особи. Вказане лише дає право виробнику звернутися до третьої особи за відшкодуванням шкоди в порядку регресу.

Крім зазначених спірних питань щодо поняття дефекту продукції, до яких застосовується Директива 85/374/ЄЕС і вказаний нами Закон, необхідно проаналізувати категорію вини виробника відповідно до Директиви, а також проблеми, що виникають при встановленні виду дефекту продукції.

Для ілюстрації цих питань за допомогою судової практики вважаємо за необхідне звернутися до справи *A vs National Blood Authority*. Верховний Суд Великобританії розглядав колективний позов громадян проти Національного Організації з переливання крові [20, р. 144]. Суть справи полягала в тому, що з 1988 року позивачам було надано медичну допомогу, зокрема переливання крові, яка була заражена вірусом гепатиту С. Позов був поданий у зв'язку із порушенням Закону про захист споживачів Великобританії [21], який імплементував у національне законодавство положення Директиви 85/374/ЄЕС.

Вказана справа не є типовою для справ про захист прав споживачів, оскільки питання стосується специфічного об'єкта — зараженої крові, яка була визнана неякісною (дефектною) продукцією. У цій справі суд, який розглядає спір, вирішував низку питань, які не були вирішені у вказаній директиві і в Законі про захист споживачів Великобританії, з використанням судової практики Суду ЄС, а також існуючих наукових підходів.

До цих питань належало, в першу чергу, питання про дефекти виробництва продукції. Принагідно доцільно зазначити, що за загальним правилом існує відповідна класифікація категорій дефектів продукції на такі: дефекти виробництва, дефекти розробки, дефекти в інструкціях і попередженнях [22, р. 99].

Директива 85/374/ЄЕС не визначає категорії дефектів, однак класифікація, викладена вище, використовується багатьма національними системами в законах про захист прав споживачів [20, р. 196].

У досліджуваній нами справі Суд не застосував зазначену загальноприйнятну класифікацію дефектів і пішов іншим шляхом категоризації дефектної продукції на “стандартну” і “нестандартну”. Як зазначено в рішенні, “нестандартна продукція” — це така продукція, яка відрізняється від стандартної очевидною наявністю дефектів або нижчим рівнем безпеки і в разі, якщо наявність такого шкідливого впливу, який призвів до заподіяння шкоди, в стандартній продукції відсутній. Як зазначено в рішенні, всі позивачі визнали продукцію нестандартною, порівнявши заражену кров з сигаретами й алкоголем, про шкідливий вплив яких відомо суспільству, в той час як використання чужої крові при переливанні передбачається безпечним при дотриманні організацією з переливання крові запобіжних заходів.



Також незрозумілим було питання щодо вини відповідача у виробництві такої нестандартної продукції. Відзначимо, що на момент переливання крові в 1988 році ще не було відповідних процедур щодо виявлення гепатиту С у крові донорів та осіб, які отримують донорську кров. Рекомендації з проведення відповідних тестів у закладах охорони здоров'я Великобританії були запроваджені з 1991 року [23, с. 36]. У зв'язку з цим Національна організація з переливання крові визнала свою вину перед позивачами, яким переливання крові здійснювалось з квітня 1991 року, і не заперечували проти відшкодування шкоди, спричиненої таким переливанням.

Таким чином, саме наявність інформації щодо вірусу гепатиту С у наукових колах стало підставою для застосування до Національної організації з переливання крові заходів відповідальності відповідно до Директиви 85/374/ЄЕС.

Крім того, Суд, застосовуючи ст. 6 Директиви 85/374/ЄЕС, вказує ті обставини, які не повинні прийматися до уваги при вирішенні питання про відповідальність виробника: можливість уникнути заподіяння шкоди, тобто неможливість або неминучість щодо попереджувальних заходів; непрактичність, вартість і складність прийняття превентивних заходів; наявність вигоди для суспільства або корисність продукції.

Такий підхід до визначення відповідальності виробника, на наш погляд, в інтересах споживачів може бути застосований у всіх випадках вирішення спору про відповідальність за дефектну продукцію. Крім того, такої ж думки дотримується Суд ЄС, який у своєму рішенні у справі *Commission v UK* [24] вказує, що для того, щоб встановити відповідальність виробника відповідно до ст. 4 Директиви 85/374/ЄЕС, потерпілому необхідно довести наявність шкоди, наявність дефекту продукції і зв'язок між дефектом продукції і заподіяною шкодою, а не саму вину виробника.

Підсумовуючи, необхідно зазначити, що Закон № 3390–IV має більше загальний характер і, по суті, не вирішує усіх питань, пов'язаних із відшкодування шкоди, завданої дефектом у продукції, проблем вичерпно не вирішує.

За наявності двох спеціальних актів у цій сфері, виробник зобов'язаний вводити в обіг продукцію, яка не тільки відповідає встановленим вимогам (стандартам), але й робить неможливим виникнення шкоди в результаті її правильного використання (відсутність дефекту).

Наявність дефекту продукції, по суті, не є підставою для притягнення виробника до відповідальності. Для цього необхідно довести наявність шкоди, завданої таким дефектом, наявність власне дефекту в продукції, а також наявність причинно-наслідкового зв'язку між дефектом та шкодою. При цьому відшкодуванню підлягає лише майнова шкода, завдана потерпілій особі, а немайнова шкода повинна відшкодуватись у загальному порядку, визначеному цивільним законодавством.

Список використаних джерел

1. Про відповідальність за шкоду, завдану внаслідок дефекту в продукції : Закон України від 19.05.2011 р. № 3390–IV [Текст] // ВВР. — 2011. — № 47. — Ст. 531.
2. Комментарий к Гражданскому кодексу Российской Федерации, части первой (постатейный) [Текст] / под ред. О. Н. Садикова. — М. : Юридическая фирма Контракт; Инфра–М, 1998. — 1124 с.
3. Комментарий к Закону Российской Федерации “О защите прав потребителей” (постатейный) [Текст] / под ред. А. М. Эрделевского. — М. : Юрист, 2002. — 382 с.
4. *Іваненко, Л.* Реалізація права споживачів на придбання товару належної якості [Текст] / Л. Іваненко, О. Язвінська // Право України. — 2003. — № 8. — С. 73–77.
5. *Опрышко, В. Ф.* Качество продукции: управление и право [Текст] / В. Ф. Опришко. — К. : Вища школа, 1982. — 224 с.
6. *Парамонова, А. М.* Компенсация морального вреда, причиненного товаром ненадлежащего качества [Текст] / А. М. Парамонова // Актуальные проблемы правовой науки. Вып. 1. — Архангельск : Поморский государственный университет им. М. В. Ломоносова, 2000. — С. 146–152.



7. *Проскурина, Е. В.* Информация о товаре как одна из составляющих его качества [Текст] / Е. В. Проскурина // Российская академия юридических наук. Научные труды. Вып. 3. Том 1. — М. : Юрист, 2003. — С. 790–792.
8. *Чапкевич, Л. Е.* Качество и безопасность потребительских товаров: Эволюция правового регулирования [Текст] / Л. Е. Чапкевич // Адвокат. — 2005. — № 7. — С. 88–96.
9. *Осетинська, Г. А.* Цивільно-правовий захист прав споживачів за законодавством України [Текст] : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.03 / Осетинська Ганна Анатоліївна. — К., 2006. — 220 арк.
10. *Зверева, О. В.* Деякі аспекти судового захисту прав необмеженого кола споживачів / О. В. Зверева // Часопис Академії адвокатури України. — 2008. — № 1 [Електронний ресурс] Академія адвокатури України. — URL : <http://www.aau.edu.ua/up/docs/conf141207/zvereva.pdf>.
11. *Письменна, О. П.* Правовідносини, що виникають у зв'язку з порушенням прав споживачів внаслідок недоліків товарів, робіт (послуг) [Текст] : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.03 / Письменна Олена Пилипівна. — К., 2006. — 200 арк.
12. Council Directive 85/374/EEC of 25 July 1985 on the approximation of the laws, regulations and administrative provisions of the Member States concerning liability for defective products [Text] // Official Journal. — L 210. — 07.08.1985. — P. 29–33.
13. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. № 435–IV [Текст] // ОВУ. — 2003. — № 11. — Ст. 461.
14. Про внесення змін до Закону України “Про захист прав споживачів” : Закон України від 01.12.2005 р. № 3161–IV [Текст] // ВВР. — 2006. — № 7. — Ст. 84.
15. Defective products: impact and suggestions on liability (Green Paper) [Electronic Resource] Official website of the European Union. — URL : http://europa.eu/documents/comm/green_papers/pdf/com1999-396_en.pdf.
16. Щодо надання роз'яснення стосовно товару, який вважається дефектним : Лист Міністерства юстиції України від 18.04.2006 р. № Г-8857–19 [Електронний ресурс] Верховна Рада України. Законодавство України. — URL : <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=v8857323-06>.
17. Про практику розгляду цивільних справ за позовами про захист прав споживачів : постановою Пленуму Верховного Суду України від 12.04.1996 р. № 5 [Електронний ресурс] Верховна Рада України. Законодавство України. — URL : <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=v0005700-96>.
18. *Черняк, О. Ю.* Цивільно-правовий статус споживача у контексті адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу [Текст] : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.03 “Цивільне право і цивільний процес; сімейне право; міжнародне приватне право” / О. Ю. Черняк ; НАПрН України, НДІ приват. права і підприємства. — К., 2011. — 19 с.
19. Про захист прав споживачів : Закон України від 12.05.1991 р. № 1023–XII [Текст] // Відомості Верховної Ради України. — 1991. — № 30. — Ст. 379.
20. *Micklitz, H-W.* Cases, Material and Text on Consumer Law [Text] / H-W. Micklitz, J. Stuyck, E. Terryn. — Oregon : Oxford and Portland, 2010. — 597 p.
21. Consumer Protection Act 1987 [Electronic Resource] National Landlords Association. — URL : <http://www.landlords.org.uk/sites/default/files/consumerprotectionact.pdf>.
22. *Holland, D.* EU Food Law and Policy [Text] / D. Holland, H. Pope. — Paris : Kluwer Law International, 2004. — 228 p.
23. *Трыканова, С. А.* Актуальные проблемы европейского права [Текст] / С. А. Трыканова, М. Л. Энтин, И. О. Орина, Л. М. Энтин. — М. : Флинта : МПСИ, 2011. — 168 с.
24. Case C-300/95 : European Commission v United Kingdom (Commission v UK) [1997] / ECR-I02649 [Electronic Resource] European Union Law. — URL : <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:61995CJ0300&qid=1404033851473>.

Надійшла до редакції 26.11.2014



Дыминская Е. Ю. Особенности гражданско-правовой ответственности за вред, причиненный дефектом в продукции, по законодательству Украины и ЕС

Исследуется вопрос определения оснований и порядка возмещения вреда, причиненного дефектом в продукции. Определены особенности дефекта в продукции по сравнению с недостатком продукции. Выявлены особенности правового регулирования возмещения вреда, причиненного дефектом в продукции в Европейском Союзе. Раскрывается сущность и целесообразность определения вины производителя. Также отражена специфика определения потребителя, пользователя, а также потерпевшего в отношениях по возмещению вреда, причиненного дефектом в продукции. Определена дифференциация дефектов в продукции на дефекты производства, разработки, дефекты в инструкциях и предупреждениях. Доказано, что для возмещения указанного вреда пострадавшему необходимо доказать наличие вреда, дефекта в продукции и связи между дефектом в продукции и причиненным вредом, а не саму вину производителя. Отмечается, что производитель обязан вводить в обращение продукцию, которая не только соответствует установленным требованиям (стандартам), но и делает невозможным возникновение вреда в результате ее правильного использования (отсутствие дефекта).

Ключевые слова: защита прав потребителей, дефект в продукции, вред, ответственность.

Dyminska, O. Yu. Features of Civil Liability for Harm Caused by a Defect in the Product, According to the Legislation of Ukraine and the EU

The article researches the question of determining the order of bases and compensation for damage caused by a defect in production. The features of defect in output compared with the lack of production. The legal regulation of compensation for damage caused by a defect in the production in the European Union clarified. The essence and the feasibility of determining the guilt of the producer. Also reflects the specificity determining the consumer, the user, as well as the victim in relation to compensation for harm caused by a defect in the product. Defined differentiation defects in products against defects in producer, design defects, defects in the instructions and warnings. It is proved that for redress that injury to the victim must prove the existence of damage, the defect in the product and the relationship between the defect in the product and the damage caused, rather than the entire wine producer. It is noted that the producer is obliged to enter into circulation products that not only meets the requirements (standards), but also makes it impossible for the occurrence of harm as a result of its correct use (no defect).

Keywords: consumer protection, defective products, damage, liability.

